

رابطه سبک‌های ارتباطی والدین با خودشیفتگی در دانش‌آموزان دختر

مقطع متوسطه دوره دوم شهر بیرجند

حسین جناآبادی^۱ و مؤگان حسینی^۲

چکیده

هدف پژوهش حاضر تعیین رابطه بین سبک‌های ارتباطی والدین با خودشیفتگی دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه دوره دوم شهرستان بیرجند بود. روش پژوهش حاضر از نوع همبستگی بود. جامعه آماری کلیه دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه دوم شهر بیرجند در سال تحصیلی ۱۳۹۷-۱۳۹۸ که مشغول به تحصیل هستند را تشکیل می‌دهد که از میان آن‌ها ۳۶۰ نفر (بر اساس جدول مورگان) در این پژوهش شرکت و پرسشنامه سبک‌های ارتباطی کوئرنر و فیتزپاتریک و پرسشنامه خودشیفته راسکین و تری را تکمیل کردند. از ضریب همبستگی و رگرسیون گام به گام برای تحلیل داده‌ها استفاده شد. نتایج نشان داد بین سبک ارتباطی گفت و شنود با احساس اقتدارطلبی، برتری‌طلبی و محق بودن رابطه معناداری وجود دارد، در حالی که قدرت پیش‌بینی ارتباط خانوادگی از نوع هم‌نوایی معنادار نبود؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت، خانواده‌های با جهت‌گیری گفت‌و شنود، باعث افزایش ویژگی‌های شخصیتی اقتدارطلبی، برتری‌طلبی و محق بودن در فرزندان خود می‌شوند.

واژه‌های کلیدی: سبک‌های ارتباطی خانواده، خودشیفتگی، گفت‌و شنود و هم‌نوایی

۱. نویسنده‌ی رابط: استاد روان‌شناسی، دانشگاه سیستان و بلوچستان (hjenaabadi@ped.usb.ac.ir)

۲. کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه سیستان و بلوچستان

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۷/۱۱/۲۴

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۸/۰۵/۱۵

مقدمه

یکی از مشخصه‌های شخصیتی که به‌عنوان یک سبک شخصیتی از سال‌های گذشته تاکنون در پژوهش‌ها و نظریه‌پردازی‌ها مورد توجه قرار گرفته، شخصیت خودشیفته^۱ است. از بعد تاریخی خودشیفتگی یکی از مفاهیم و سازه‌های قدیمی در روان‌شناسی است که امروزه در سطح بالینی به‌عنوان نوعی اختلال و در سطح غیر بالینی به‌عنوان یک صفت شخصیتی مطرح است (روزنتال، مونتویا، رادینگ و رایک^۲، ۲۰۱۱). این سازه گستره وسیعی از ویژگی‌های شخصیتی شامل احساس اغراق‌آمیز خودستایی، تمایل به داشتن قدرت یا موفقیت نامحدود، نیاز به تحسین، محق‌پنداشتن خود، فقدان همدلی و بهره‌کشی و استثمار دیگران را در برمی‌گیرد (بیانچ^۳، ۲۰۱۵). از لحاظ نظری همه انسان‌ها در مسیر رشد و تکامل شخصیتی خود و شکل‌گیری ارزش خود و اعتمادبه‌نفس از ویژگی‌های خودشیفتگی برخوردار می‌گردند و کم‌وبیش درجاتی از این خصایص را نشان می‌دهند و این ویژگی‌ها با سایر ویژگی‌های شخصیتی (نظیر پنج عامل بزرگ شخصیت)، دارای کارکرد نفوذ در تعاملات بین فردی هستند و نظام تمرکز، توجه و تفسیر شناختی معینی را بر افراد تحمیل و آن‌ها را به‌سوی نگرش‌های مثبت اغراق‌آمیز درباره خود و در مقابل نگرش‌های سوءاستفاده‌گران از دیگر انسان‌ها سوق می‌دهد (کارازیز و اتاک^۴، ۲۰۱۳). شخصیت الگوی نسبتاً پایدار صفات، گرایش‌ها، یا ویژگی‌هایی است که تا اندازه‌ای به رفتار افراد دوام می‌بخشد و تفاوت‌های فردی در رفتار، ثبات رفتار در طول زمان و تداوم رفتار در موقعیت‌های گوناگون می‌انجامد.

خانواده یکی از مؤثرترین عامل محیطی در رشد و تحول شناختی کودک است و بسیاری از مشکلات کودکان از خانواده‌های آن‌ها ناشی می‌شود (اورث^۵، ۲۰۱۸) به‌گونه‌ای که خانواده، یکی از محیط‌های مؤثر در سلامت جسمی و روانی فرد در نظر گرفته می‌شود. وجود ادراکی مبنی بر

-
1. narcissistic personality
 2. Rosenthal, Montoya, Ridings, & Rieck
 3. Bianchi
 4. Karaaziz & Atak
 5. Orth

فقدان محبت، تعارض و خصومت، نقش بسیار مهمی بر سلامت روان آنان می‌گذارد (ها، ۲۰۱۴)؛ بنابراین، یکی از عوامل بسیار مهم و تأثیرگذار بر سازگاری دانش‌آموزان، تعاملات درون خانواده آنان هست. تعامل در زندگی ما مهم بوده؛ چراکه همه از تعامل و عمق بخشیدن به درگیری در ارتباط لذت می‌بریم. اگر قادر به تعامل با دیگران نباشیم، نتیجه آن تنهایی، افسردگی خواهد بود. ارتباط در خانواده، امر مهمی است؛ چراکه شیوه ناصحیح آن می‌تواند موجب تنش در خانواده شده و کودکان را تحت تأثیر قرار دهد. شناخت و توصیف الگوهای ارتباطی خانواده یعنی کانال‌هایی که اعضای خانواده از طریق آن با یکدیگر به تعامل می‌پردازند، اهمیت زیادی دارد. پژوهشگران سعی کرده‌اند که ارتباطات خانوادگی را تعریف کرده و آن را به سبک‌ها و الگوهای طبقه‌بندی نمایند (لویس^۱، ۲۰۰۹؛ نریمانی، یوسفی و کاظمی، ۱۳۹۳). در مدل اولیه الگوهای ارتباطی خانواده دو بعد جهت‌گیری اجتماعی و جهت‌گیری مفهومی معرفی شده (مک‌لئود و چافی، ۱۹۷۲؛ به نقل از عسکری و همکاران، ۱۳۹۴) که در فرم تجدید نظر شده (ریچی و فیتزپاتریک، ۱۹۹۰؛ کوئرنر و فیتزپاتریک، ۲۰۰۲؛ به نقل از عسکری و همکاران، ۱۳۹۴) به دو بعد جهت‌گیری گفت و شنود و جهت‌گیری هم‌نوایی تغییر نام داد. در جهت‌گیری اجتماعی بر قدرت والدین تأکید می‌شود، درحالی‌که در جهت‌گیری مفهومی، اعضاء، تشویق می‌شوند که عقایدشان را مطرح کرده و با همدیگر به بحث و تبادل نظر بپردازند (دانگ^۲، ۲۰۰۵). این مدل ارتباطی توسط فیتزپاتریک و ریچی در سال ۱۹۹۵ گسترش یافته و اظهار داشتند که ارتباطات خانوادگی را می‌توان بر روی یک پیوستار به دو بعد هم‌نوایی و گفت‌و‌شنود تقسیم کرد. در بعد هم‌نوایی، تأکید زیادی بر همسانی نگرش‌ها و باورها در تعاملات می‌شود و بر حرف‌شنوی از بزرگ‌ترها و پدر و مادر تأکید می‌شود. برعکس در بعد گفت‌و‌شنود، تمامی اعضای خانواده به شرکت در تعامل و گفتگو در زمینه‌های مختلف تشویق می‌شوند. اعضای خانواده، آزادانه و مداوم با یکدیگر تعامل دارند. با ترکیب این دو جهت‌گیری،

1. Ha
2. Lewis
3. Dong

چهار سبک ارتباطی خانواده به وجود می‌آید: خانواده توافق‌کننده^۱: این نوع خانواده، تأکید زیادی بر توافق و همنوایی دارند و در هر دو بعد جهت‌گیری گفت‌و شنود و همنوایی، نمره زیادی دارند؛ خانواده کثرت‌گرا: این نوع خانواده، ارتباطات باز، آزاد و راحت دارند و از نظر عاطفی حمایت‌کننده هستند که در جهت‌گیری گفت‌و شنود نمره زیاد و در جهت‌گیری هاوایی، نمره کم دارند؛ خانواده محافظت‌کننده^۲: در این نوع خانواده، تأکید زیاد بر همنوایی و اطاعت از دیگران می‌شود که در جهت‌گیری گفت‌و شنود نمره کم و در جهت‌گیری همنوایی، نمره زیاد می‌گیرند؛ خانواده بی‌قید^۳: حداقل تعامل بین خانواده‌ها وجود دارد و در هر دو جهت‌گیری گفت‌و شنود و جهت‌گیری همنوایی، نمره کمی را می‌گیرند (فیتزپاتریک و کوئرر^۴، ۱۹۹۷).

هر کدام از جهت‌گیری‌های ارتباطی پیامدهای روان‌شناختی خاصی را به دنبال دارند. هانگ در پژوهشی نشان داد که بعد گفت‌و شنود دارای پیامدهای مثبت و بعد همنوایی در بیشتر موارد پیامدهای منفی به دنبال داشته است. پژوهش‌های دیگری که در این حوزه انجام شده است نشان داده‌اند که بعد گفت‌و شنود باعثت نفس و حمایت اجتماعی رابطه مثبت و با افسردگی و اضطراب رابطه منفی دارد (دهقانی زاده و حسین چاری، ۱۳۹۱). پژوهش‌ها نشان دادند که الگوی ارتباطی گفت‌و شنود باعثت نفس و حمایت اجتماعی رابطه مثبت و با اضطراب و افسردگی رابطه منفی دارد و از سوی دیگر جهت‌گیری همنوایی با اضطراب، رابطه مثبت و باعثت نفس و حمایت اجتماعی رابطه منفی دارد (راتر و کروئرر^۵، ۲۰۰۴). نتایج پژوهش‌های کوستن و اندرسون^۶ (۲۰۰۸) و دپورا و کاستاو^۷ (۲۰۰۸) نشان می‌دهد که خانواده‌هایی باگفت و شنود بالا تمایل دارند که فرزندان با مهارت‌های اجتماعی بالا، رشد شایستگی‌ها و توانمندی‌های میان فردی، افزایش قاطعیت در رفتار و احساس خود

1. family agreement
2. protecting
3. unconditional
4. Fitzpatrick & Korner
5. Rueter & Koerner
6. Koesten & Anderson
7. Deborah & Gustavo

ارزشمندی تربیت کنند. این درحالی است که در خانواده‌هایی باجهت‌گیری هم‌نوایی بالا، فرزندان کم‌رو، باحرمت نفس پایین و کم‌مهارت در تعاملات اجتماعی و مهارت‌های بین‌فردی تربیت می‌شوند. خانواده و ارتباطات میان‌اعضای آن از عوامل تأثیرگذار بر عملکرد و سلامت روانی نوجوانان است. همچنین مطالعات حجازی، صادقی و شیرزادی فرد (۱۳۹۲) حاکی از این است که باورهای مثبت و بهینه‌سازی روابط والدینی با ارتقاء سطح بهزیستی ذهنی دانش‌آموزان هم‌مسویی قابل ملاحظه‌ای دارد. زرگر، محمدی بهرام آبادی و بساک نژاد (۱۳۹۱) نشان دادند فرآیندهای خانواده، قادر است مشکلات رفتاری را در دانش‌آموزان را پیش‌بینی کند. ویژگی‌ها و ارتباطات خانوادگی نقش مهمی در حفظ نوجوانان از ارتکاب به رفتارهای پرخطر ایفا می‌کند. تحقیقات انجام شده به روشنی نشان می‌دهند که محیط خانواده بهترین مکان برای رشد عاطفی و اجتماعی نوجوانان است و بیشترین تأثیر را بر چگونگی رفتار نوجوان و شناخت او نسبت به خودش دارد. با توجه به آنچه در خصوص نقش سبک‌های ارتباطی والدین بر کودکان و نوجوانان بیان گردید، پژوهش حاضر باهدف بررسی خودشیفتگی نوجوانان در ارتباط با الگوی ارتباطی درون خانواده آنان طراحی و اجرا گردید.

روش

این پژوهش از لحاظ هدف کاربردی، و از لحاظ نوع روش توصیفی و همبستگی بوده و از لحاظ روش گردآوری اطلاعات روش تحقیق مورد نظر پیمایشی است.

جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری: جامعه آماری مطالعه حاضر شامل تمام دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه دوم شهر بیرجند را که شامل ۵۶۰۰ دانش‌آموز است. نمونه آماری به شیوه خوشه‌ای تصادفی هست که بر اساس جدول مورگان ۳۶۰ آزمودنی انتخاب و مورد بررسی قرار گرفتند. جهت رعایت ملاحظات اخلاقی اولاً حضور مشارکت‌کنندگان در پژوهش داوطلبانه بوده و ثانیاً نام و نام خانوادگی آنان در پرسشنامه قید نمی‌شد تا اطلاعات آنان به صورت فردی قابل شناسایی نباشد. برای جمع‌آوری اطلاعات از ابزارهای ذیل استفاده شد:

پرسشنامه تجدیدنظر شده الگوی ارتباطی خانواده: به منظور بررسی الگوی ارتباطات خانواده از پرسشنامه تجدیدنظر شده الگوی ارتباطی خانواده کوثرنر و فیتز پاتریک که یک مقیاس خودسنجی است و دارای ۲۶ سؤال هست، استفاده شد. در بررسی‌های انجام شده، پایایی بعد گفت‌وشنود با استفاده از آلفای کرانباخ ۰/۸۹ و بعد هم‌نوایی ۰/۷۹ گزارش شده است (کرنر و فیتز پاتریک، ۲۰۰۲). رحیمی و یوسفی (۱۳۸۹) نیز برای بعد گفت‌وشنود آلفای کرانباخ ۰/۸۸ و بعد هم‌نوایی ۰/۸۵ را گزارش نموده است. کورش نیا و لطفیان (۱۳۸۵) به منظور بررسی روایی این ابزار از تحلیل عاملی تأیید استفاده کرد او ضریب کرویت بار تلت را ۲۳۱۹/۴۹ به دست آورد که در سطح ۰/۰۱ معنادار بوده است.

پرسشنامه شخصیت خودشیفته: به منظور بررسی خودشیفتگی دانش‌آموزان از پرسشنامه شخصیت خودشیفته ۴۰ گویه ای استفاده شد که این پرسشنامه، برای اولین بار توسط راسکین و هال در نسخه‌ای ۸۰ و ۵۴ گویه ای ساخته شد. پرسشنامه شخصیت خودشیفته نسخه ۴۰ گویه ای در سال ۱۹۸۸ توسط راسکین و تری در ۳ مطالعه مجزا برای اعتباریابی مورد بررسی قرار گرفت. پرسشنامه شخصیت خودشیفته نسخه ۴۰ گویه‌ای راسکین و تری (۱۹۸۸) دارای ۷ زیر مقیاس بوده که خودشیفتگی را بر اساس جفت گویه‌ها ارزیابی می‌کند. پاسخ دهنده باید یکی از آن‌ها را انتخاب نماید. ۷ زیر مقیاس این ابزار عبارتند از: اقتدار؛ خودبستگی؛ خودنمایی؛ برتری طلبی؛ محق بودن؛ غرور و خودبینی و ملقب کردن. ضرایب پایایی (آلفای کرانباخ) گزارش شده برای پرسشنامه شخصیت خودشیفته نسخه ۴۰ گویه ای توسط راسکین و تری (۱۹۸۸) برای تمام زیر مقیاس‌های ۷ گانه بالاتر از ۰/۷۵ به دست آمد.

داده‌های گردآوری شده با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون گام به گام با استفاده از نرم افزار spss در سطح معناداری ۰/۰۵ مورد تحلیل قرار گرفت.

نتایج

نتایج مطالعه حاضر نشان داد بین تمامی مؤلفه‌های خودشیفتگی با یکدیگر و همچنین با نمره کل خودشیفتگی رابطه معناداری وجود دارد. همچنین نتایج نشان داد بین سبک‌های ارتباطی گفت‌وشنود با مؤلفه اقتدار رابطه منفی معناداری وجود دارد ($p < 0/01$ و $r = -0/38$). از سویی بین سبک ارتباطی گفت‌وشنود و برتری‌طلبی رابطه منفی معنادار وجود دارد ($p < 0/01$ و $r = -0/13$). ارتباط بین سبک ارتباطی گفت‌وشنود با محق بودن معنادار و مثبت بود ($p < 0/01$ و $r = 0/12$). (جدول ۱).

جدول ۱. ماتریس همبستگی سبک‌های ارتباطی و خودشیفتگی

خودشیفتگی	سبک گفت‌وشنود	سبک سبک	سبک اقتدارطلبی	خودبستگی	برتری‌طلبی	محق بودن	بهره‌کشی	غرور	ملقب بودن
خودشیفتگی	۱								
سبک گفت‌وشنود	$-0/53^{**}$	۱							
سبک همنوایی	$-0/04$	$-0/21^{**}$	۱						
اقتدارطلبی	$0/65^{**}$	$-0/38^{**}$	$0/02$	۱					
خودبستگی	$0/63^{**}$	$0/09$	$-0/06$	$0/18^{**}$	۱				
برتری‌طلبی	$0/63^{**}$	$-0/13^{**}$	$-0/04$	$0/35^{**}$	$0/26^{**}$	۱			
محق بودن	$0/60^{**}$	$0/12^{**}$	$-0/10$	$0/20^{**}$	$0/40^{**}$	$0/23^{**}$	۱		
بهره‌کشی	$0/63^{**}$	$0/03$	$-0/06$	$0/31^{**}$	$0/32^{**}$	$0/23^{**}$	$0/28^{**}$	۱	
غرور	$0/67^{**}$	$-0/08$	$-0/06$	$0/45^{**}$	$0/22^{**}$	$0/33^{**}$	$0/31^{**}$	$0/39^{**}$	۱
ملقب بودن	$0/52^{**}$	$-0/03$	$-0/01$	$0/14^{**}$	$0/38^{**}$	$0/25^{**}$	$0/38^{**}$	$0/24^{**}$	$0/24^{**}$

بر اساس ماتریس همبستگی جدول بالا مؤلفه‌های اقتدارطلبی و برتری‌طلبی و محق بودن جزء مولفه‌هایی هستند که با سبک‌های ارتباطی گفت‌وشنود در سطح $0/01$ همبستگی معناداری دارند. بدین منظور با استفاده از رگرسیون چندگانه به روش گام‌به‌گام مورد بررسی فرار گرفت.

جدول ۲. خلاصه مدل رگرسیون و ضرایب متغیرهای پیش‌بین

Vol.8, No.3/54-65						دوره‌ی ۸، شماره‌ی ۳/۶۵-۵۴			
متغیر	R	R ²	R ² تعدیل شده	SEM	B	Beta	SE	t	P
به سبک گفت و شنود اقتدارطلبی	۰/۲۸۱	۰/۰۷۹	۰/۰۷۶	۱/۷۲	۰/۰۳۶	۰/۲۸۱	۰/۰۰۶	-۵/۵۱	۰/۰۰۱
برتری طلبی	۰/۱۳۶	۰/۰۱۸	۰/۰۱۶	۱/۵۲	۰/۰۱۵	۰/۱۳۶	۰/۰۰۶	-۲/۵۹۱	۰/۰۱
محق بودن	۰/۱۲	۰/۰۱۴	۰/۰۱۲	۱/۳۳	۰/۰۱۱	۰/۱۲	۰/۰۰۵	۲/۷۸	۰/۰۲۳

بر اساس یافته‌های حاصل از تحلیل رگرسیون، اقتدارطلبی ($\beta = -0.281, t = -5.51, p < 0.001$)، برتری طلبی ($\beta = -0.136, t = -2.591, p < 0.01$) و محق بودن ($\beta = 0.12, t = 2.78, p < 0.01$) مؤلفه‌هایی هستند که به ترتیب بیشترین ارتباط با سبک ارتباطی گفت و شنود قابل پیش بینی است و در سطح ۰/۰۱ معنادار است (جدول ۲).

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش با هدف بررسی رابطه سبک‌های ارتباطی والدین بر خودشیفتگی دانش‌آموزان، طراحی و اجرا گردید. یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد مؤلفه‌های اقتدارطلبی، محق بودن و برتری طلبی با سبک‌های ارتباطی سبک گفت و شنود ارتباط و قدرت پیش‌بینی‌کنندگی دارد و سبک ارتباطی هم‌نواپی با هیچ کدام از این‌ها رابطه معنادار نداشته است. می‌توان گفت در شرایط مشابه، دانش‌آموزانی که والدین آنان دارای جهت‌گیری ارتباطی گفت و شنود بوده در مقایسه با دانش‌آموزانی که والدین آن‌ها دارای جهت‌گیری هم‌نواپی هستند، از احساس محق بودن، برتری طلبی و اقتدارطلبی بالاتری برخوردارند. این یافته‌های پژوهش با یافته‌های کارازیز و اتاک (۲۰۱۳)؛ دهقانی‌زاده و حسین چاری (۱۳۹۱)، کوستن و آندرسون (۲۰۰۸) و دبور و همکاران (۲۰۰۸) همسویی دارد. این یافته‌ها نشان می‌دهد که خانواده‌هایی با گفت و شنود بالا تمایل دارند فرزندانی با مهارت‌های اجتماعی بالا، رشد شایستگی‌ها و توانمندی‌های میان فردی، افزایش قاطعیت در رفتار و احساس خودارزشمندی تربیت می‌کنند. در همین راستا نتایج مطالعه بهرامی و خوشبخت (۱۳۹۴) با

عنوان «الگوهای ارتباطی خانواده در خودپنداره دانش‌آموزان» نشان دادند که الگوی ارتباطی هم‌نواپی، پیش‌بینی‌کننده هیچ‌یک از انواع خودپنداره نیست؛ اما الگوی ارتباطی گفت و شنود، پیش‌بینی‌کننده مثبت و معناداری برای انواع خودپنداره (تحصیلی، اجتماعی، ارزشی و ورزشی) است. بر این اساس، محیط خانوادگی حمایت‌گر، گرم و با تعاملات باز برای ابراز عقاید و نظرات اعضای خانواده، فرصت استقلال، خودشکوفایی، شناخت خود و سازگاری را فراهم می‌سازد. در واقع فرزندان که در خانواده‌هایی زندگی می‌کنند که در آن‌ها اساس تعاملات خانوادگی بر مبنای گفت و شنود است و خانواده با فرزندان از طریق کلام وارد مشورت می‌شود، احساس حرمت نفس نموده و کم‌کم نسبت به توانمندی‌های خود برداشتی مثبت کسب می‌کنند. خانواده‌های دارای الگوهای ارتباطی سالم، ویژگی‌هایی از قبیل نشاط و سرزندگی، محبت، علاقه و ارزش قائل شدن برای یکدیگر را دارا هستند. به بیان دیگر، خانواده‌هایی که از جو گفت و شنود برخوردارند، فرزندان را تشویق می‌کنند تا احساسات، عواطف و افکار و عقاید خود را آزادانه ابراز کنند و به اعضای این امکان داده می‌شود، تا در تصمیم‌گیری‌های خانوادگی، عقاید و نظرات خود را بیان نموده و سهمی در تصمیم‌گیری‌ها داشته باشند. در نتیجه، فرزندان احساس می‌کنند که در مدرسه، از بچه‌های هم سن و سال خودشان باهوش‌ترند. بنابراین، در انجام تکالیف درسی، عملکرد بهتری از خود نشان داده، با اطرافیان و دوستان بهتر ارتباط برقرار می‌کنند و دارای استعدادهای ورزشی بیش‌تری هستند. یکی از ویژگی‌های خانواده‌های دارای جهت‌گیری ارتباطی گفت و شنود این است که آن‌ها به راحتی و مکرر بدون تعصب و آزاداندیشانه درباره طیف وسیعی از موضوعات بحث می‌کنند و وقتی درباره موضوعی گفتگو می‌کنند به جزئیات آن توجه می‌کنند، به همین دلیل زمانی که پیامی به فرزندان این خانواده‌ها ارائه می‌شود، آن‌ها بیشتر تحت تأثیر کیفیت پیام قرار می‌گیرند تا خود پیام. این خانواده‌ها، فرزندان خود را برای رسیدن به تصمیمات و اخذ عقاید شخصی به اندازه کافی توانا می‌دانند، به فرزندان خود و آنچه بیان می‌کنند علاقه نشان داده، از فرزندان خود حمایت می‌کنند، والدین نیاز به کنترل فرزندان و تصمیم‌گیری در مورد آنان را احساس نمی‌کنند. برعکس در

خانواده‌های با همنوایی بالا، والدین مستبد و کنترل‌کننده هستند، تأکید دارند که فرزندان آن‌ها باید از تعارض و مقابله با جمع اجتناب کرده و به بزرگ‌ترها احترام بگذارند (حجازی و همکاران، ۱۳۹۲؛ زرگر و همکاران، ۱۳۹۱) تعاملات در این خانواده‌ها بر اجتناب از تعارض و وابستگی متقابل خانواده به هم تکیه داشته و بر حرف شنوی از والدین و دیگر بزرگسالان تأکید کرده و انتظار می‌رود تا فرزندان مطابق با میل والدینشان عمل کنند. بیانچ (۲۰۱۵) بر این عقیده است افراد در خانواده‌های با همنوایی بالا، از ویژگی‌هایی همچون: احساس اغراق‌آمیز خودستایی، تمایل به داشتن قدرت یا موفقیت نامحدود، نیاز به تحسین، محق‌پنداشتن خود، فقدان همدلی و بهره‌کشی و گرایش به استثمارگری برخوردارند. از تلویحات بالینی این پژوهش می‌توان بیان داشت که الگوهای ارتباطی و مزایای آنان می‌تواند منجر به بهبود احساس محق‌بودن، برتری‌طلبی و اقتدارطلبی در دانش‌آموزان می‌گردد، بنابراین، ضروری است به والدین دانش‌آموزان سبک‌های مفید و مؤثر، توسط رسانه‌ها و مراکز آموزش رسمی داده شود.

از محدودیت‌های پژوهش حاضر استفاده از مقیاس‌های خودگزارش‌دهی است که امکان سوگیری در پاسخ‌ها را مطرح می‌نماید. محدودیت دیگر این پژوهش عدم تعمیم نتایج به جامعه‌های روستایی است. پژوهش حاضر بر روی جامعه دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه بوده است، پژوهش‌های بعدی می‌توانند وجود این رابطه را در نمونه‌های دانشجویی و دانش‌آموزان ابتدایی مورد بررسی قرار دهند.

منابع

- بهرامی، محمود و خوشبخت، فریبا. (۱۳۹۴). نقش الگوهای ارتباطی خانواده در خودپنداره دانش‌آموزان مقطع راهنمایی شهر شیراز. *مجله خانواده پژوهی*، ۲(۴۲)، ۲۳۷-۲۵۶.
- حجازی، الهه؛ صادقی، ناهید و شیرزادی فرد، میثم. (۱۳۹۲). رابطه باورهای اساسی و ادراک از روابط والدینی با بهزیستی ذهنی دانش‌آموزان. *روان‌شناسی مدرسه*، ۲(۴)، ۴۳-۶۱.
- حسین دهقانی‌زاده، محمد حسین و حسین چاری، مسعود. (۱۳۹۲). سرزندگی تحصیلی و ادراک از الگوی

- ارتباطی خانواده؛ نقش واسطه‌ای خودکارآمدی. *مجله مطالعات آموزش و یادگیری*، ۴(۲)، ۲۱-۴۷.
- رحیمی، مهدی و یوسفی، فریده. (۱۳۸۹). نقش الگوهای ارتباطی خانواده در همدلی و خویش‌داری فرزندان. *فصلنامه خانواده‌پژوهی*، ۲۴، ۴۳۳-۴۴۷.
- زرگر، یداله؛ محمدی بهرام آبادی، راضیه و بساک نژاد، سودابه. (۱۳۹۱). بررسی فرآیندهای خانواده به عنوان پیش‌بین‌های مشکلات رفتاری در دانش‌آموزان پایه دوم دبیرستان‌های شهر یاسوج. *روانشناسی مدرسه*، ۱(۲)، ۷۷-۱۰۳.
- عسکری، سعید؛ رشیدی، علیرضا؛ نقشینه، طیبه و شریفی، سارا (۱۳۹۴). رابطه الگوهای ارتباطی خانواده و تمایز یافتگی خود با کیفیت زندگی زنان متقاضی طلاق. *رویش روان‌شناسی*، ۴(۱۱)، ۸۷-۱۱۲.
- کوروش‌نیا، مریم و لطفیان، مرتضی. (۱۳۸۵). بررسی تأثیر ابعاد الگوهای ارتباطات خانواده بر میزان سازگاری روانی فرزندان، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه شیراز.
- نریمانی، محمد؛ یوسفی، فاطمه و کاظمی، رضا. (۱۳۹۳). نقش سبک‌های دلبستگی و کیفیت زندگی در پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی نوجوانان مبتلا به ناتوانی‌های یادگیری. *مجله ناتوانی‌های یادگیری*، ۳(۴)، ۱۲۴-۱۴۲.

- Askari, S., Rashidi, A., Naghshineh, T., & Sharifi, S. (2015). The relationship between family communication patterns and self-differentiation with quality of life in divorce applicants. *Developmental Psychology*, 4 (11): 87-112. (Persian)
- Bahrani, M., & Khoshtakht, F. (2015). The role of family communication patterns in self-concept of secondary school students in Shiraz. *Journal of Family Studies*, 42 (2), 237-256. (Persian)
- Bianchi, E. C. (2015). Assessing the robustness of the relationship between entering adulthood in a recession and narcissism. *Psychological Science*, 26, 537-538.
- Brummelman, E., Thomaes, S., & Sedikides, C. (2016). Separating narcissism from self-esteem. *Current Directions in Psychological Science*, 25, 8-13.
- Deborah, J., & Gustavo, C. (2008). The differential relations of maternal and paternal support and control to adolescent social competence, self-worth, and sympathy. *Journal of Adolescent Research*, 19(6), 759-782.
- Dong, Q. (2005). The impact of family communication patterns and perception of risky behavior: A social cognitive perspective. *Journal of the Northwest Communication Association*, 34, 93-106.
- Fitzpatrick, M. A., & Korner, A. F. (2004). Family communication schema effect on children's resiliency running head: family communication concepts: *Honoring Jack M. McLeod*, 115-139.

- Fitzpatrick, M. A., & Ritchie, L. D. (2009). Communication schemata within the family: Multiple perspectives on family interaction. *Human Communication Research*, 20, 275-301.
- Ha, N. (2014). Family life course development frame-work applied: Understanding the experiences of vietnamese immigrant families. *Journal of Edu-cation and Human Development*, 3(4), 305-312.
- Hejazi, E., Sadeghi, N., & Shirzadifard, M. (2014). The relationship between basic beliefs and perception of parental relationships and students subjective well-being. *Journal of School Psychology*, 2(4): 43-61. (Persian)
- Hossein Dehghanizadeh, M. H., & Hossein Chari, M. (2013). Academic vitality and perception of family communication model; mediating role of self-efficacy. *Journal of Teaching and Learning Studies*, 4 (2), 21-47. (Persian)
- Karaaziz, M., & Atak, İ. (2013). A review on research on narcissism and narcissism. *Object*, 1(2), 44-59.
- Koesten, J., & Anderson, K. (2008). Exploring the influence of family communication patterns, cognitive complexity, and interpersonal competence on adolescent risk behaviors. *Journal of Family Communication*, 4(2), 99-121.
- Kourosh Nia, M., & Lotfian, M. (2006). The effect of dimensions of family communication patterns on children's psychological adjustment, M.Sc., Faculty of Psychology and Educational Sciences, Shiraz University. (Persian)
- Lewis, M. (2009). The child and its family: The social network model. *Human Development*, 48(1-2), 8-27.
- Narimani, M., Yosefi, F., & Kazemi, R. (2014). The role of attachment styles and quality of life in predicting psychological well-being in adolescents with learning disabilities. *Journal of Learning Disabilities*, 3(4):124-142. (Persian)
- Orth, U. (2018). The family environment in early childhood has a long-term effect on self-esteem: A longitudinal study from birth to age 27 Years. *Journal of Personality and Social Psychology*, 114, 637-655.
- Rahimi, M., & Yousefi, F. (2010). The role of family communication patterns in children's empathy and restraint. *Family Studies Quarterly*, 24: 433-447.
- Rosenthal, S.A., Montoya, R. M., Ridings, L.E., Rieck, S.M., & Hooley, J. M. (2011) Further evidence of the narcissistic personality inventory's validity problems: A meta-analytic investigation—response to Miller, Maples, and Campbell (this issue). *Journal of Research in Personality*. 45(5), 408-416.
- Rueter, M. A., & Koerner, A. F. (2008). The interaction between family communication and adoption status on adolescent adjustment. (Paper presented at the Society for Research on Adolescence meetings, Chicago).
- Trull, T. J. (2014). Ruminations on narcissistic personality disorder. *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment*, 5(2), 230-231.
- Zargar, Y., Mohammadi Bahram Abadi, R., & Bassak Nejad, S. (2012). Family processes as predictors of behavioral problems in Yasuj secondary school students. *Journal of School Psychology*, 1(2): 77-103.

On the relationship between parents' parenting styles and narcissism in junior high school female students in Birjand

H. Jenaabadi¹ & M. Hosaini²

Abstract

The purpose of this study was to determine the relationship between parents' communication styles with narcissistic students. The research method was correlation and the population included all female junior high school students in the city of Birjand in the academic year 1398-1397, from whom 360 were selected as the sample (based on Morgan table). In this research, the Querner and Fitzpatrick communication styles questionnaire and narcissism questionnaire of Roskin and Terry were employed. The correlation coefficient and stepwise regression were used for data analysis. The results showed that there is a significant relationship between the communication style of dialogue and the sense of truth, prudence and authoritarianism, while the power of predicting a family relationship was not significant in terms of consistency. Therefore, it can be said that families with orientation in dialogue increases sense of truth, supremacy and authoritarianism.

Keywords: Family communication styles, narcissism, dialogue and concordance

¹ . **Corresponding author:** Professor, Department of Education, University of Sistan and Baluchestan (hjenaabadi@ped.usb.ac.ir)

² . MA student of Educational Psychology, University of Sistan and Baluchestan